



***** « به نام خالق زیبایی‌ها » *****



« جزوه قواعد و نکات کنکوری

درس ؛ عربی

دهم و یازدهم

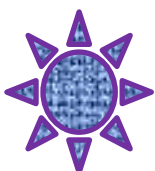
این جزوه شامل ؛

- تدریس کامل قواعد عربی دهم و یازدهم ؛
- کلمات و لغات دروس دهم و یازدهم ؛
- کلمات مترادف و متضاد، و جمع‌های مکسر دهم و یازدهم ؛
- سوالات تألیفی تشریحی از دروس دهم و یازدهم ؛

***** « دبیرستان دخترانه : شهید طیبه مهرنامی » *****

***** « تهیّه و تنظیم : علی فدایی » *****

***** « سال تحصیلی : ۹۸-۱۳۹۷ » *****



« به نام او ، به یاد او، برای او »

« پیش دخترانه : مهر نامی »

« قواعد درس اول (مرور دروس دوره اول متوسطه) »

« تهیه و تنظیم : فدایی / دبیر دبیرستان‌های تیز هوشان »

« جزوه درسی : پایه دهم »

« سال تحصیلی : ۹۷ - ۹۶ »

« قواعد درس اول » : مرور دروس دوره اول دبیرستان :

حرکات و تنوین‌ها در زبان عربی عبارتند از :

(۱) فتحه : « َ » ؛ الطَّالِبُ (۲) کسره : « ِ » ؛ التَّلْمِيزُ (۳) ضمه : « ُ » ؛ الْقُرْآنُ (۴) سکون : « ْ » ؛ هَمْ

(۱) تنوین نصب : « ً » ؛ طَالِبًا (۲) تنوین جرّ : « ِ » ؛ تَلْمِيزٍ (۳) تنوین رفع : « ُ » ؛ قُرْآنٌ

کلمات در زبان عربی از سه بخش تشکیل شده اند : (۱) اسم (۲) فعل (۳) حرف

نشانه‌های اسم :

(۱) « ال » می‌گیرند : الْکِتَابُ.

(۲) « تنوین » می‌گیرند : كِتَابٌ - شَجْرَةٌ.

(۳) علامت « ة - ة - ة » می‌گیرند : الشَّجْرَةُ - الطَّالِبَةُ.

(۴) حرف « ندا » (یا) فقط قبل از اسم‌ها می‌آید ؛ یا طَالِبِ الْمَدْرَسَةِ !

(۵) حروف جرّ « فِ - بِ - إِلَى - مِنْ - لِ - عَلَى - عَنْ - كَ » فقط قبل از اسم‌ها می‌آیند ؛ فِی بَيْتِ.

(۶) کلماتی که « مضاف یا موصوف » واقع می‌شوند : كِتَابُ الطَّالِبِ (کتاب : مضاف واقع شده است) / كِتَابٌ مَفِيدٌ (کتاب : موصوف واقع شده است)

اسم‌ها از نظر جنس :

در زبان عربی همه‌ی اسم‌ها دارای جنسیت هستند ؛ مذکر یا مؤنث.

اسم مذکر : دارای نشانه و علامتی نیست. و به اسمی که مؤنث نباشد، مذکر گفته می‌شود ؛ وَالِدٌ - طَبِيبٌ - كِتَابٌ - الْقُرْآنُ - الطَّالِبُ و... .

اسم مؤنث : اسمی که غالباً دارای علامت « ة - ة - ة » می‌باشد یا اینکه به جنس ماده برمی‌گردد ؛ الشَّجْرَةُ - وَالِدَةُ - الطَّيْبِيَّةُ - أُخْتٌ - بِنْتُ و... .

اسم‌ها از نظر تعداد :

اسم‌ها در زبان عربی از نظر تعداد ؛ مفرد / مثنی / جمع

اسم مفرد : اسمی که به یک فرد یا یک مکان و یا یک شیء برمی‌گردد ؛ وَالِدٌ - الشَّجْرَةُ - طَبِيبٌ - الطَّيْبِيَّةُ - كِتَابٌ - أُخْتٌ و... .

اسم مثنی : اسمی که به دو فرد یا دو مکان و یا دو شیء برمی‌گردد، و علامت آن « ان - ین - تان - تین ، زائده » می‌باشد ؛

الطَّالِبَانِ ، الطَّالِبَيْنِ - الشَّجْرَتَانِ ، الشَّجْرَتَيْنِ و... .

نکته ۱ : اسم‌هایی مانند ؛ نِسِيَانٌ - حَنَانٌ - عُفْرَانٌ - هِجْرَانٌ - انْسَانٌ - أَلْوَانٌ - كُسْلَانٌ - عَطْشَانٌ - جَوْعَانٌ و... اسم مثنی نیستند.

اسم جمع : اسمی که به بیش از دو فرد یا دو مکان و یا دو شیء برگردد، که خود به دو شکل دیده می‌شود ؛ - جمع سالم - جمع مکسر

- جمع سالم : (۱) جمع مذکر سالم (۲) جمع مؤنث سالم

(۱) جمع مذکر سالم : اسمی که علامت آن « ون - ین ، زائده » می‌باشد ؛ الْمُعْلَمُونَ - الْمُعْلَمِينَ و... .

نکته ۲ : اسم‌هایی مانند ؛ مَغْبُونٌ - مَحْزُونٌ - مَجْنُونٌ - مَفْتُونٌ و... شیاطین - مَسَاكِينٌ - بَسَاتِينٌ - قَوَانِينٌ - مَضَامِينٌ و... جمع مذکر سالم نیستند.

(۲) جمع مؤنث سالم : اسمی که علامت آن « ات ، زائده » باشد ؛ الْمُعْلَمَاتُ - الْمُعْلَمَاتِ - الْمُسْلِمَاتُ - الْمُسْلِمَاتِ و... .

نکته ۳ : اسم‌هایی مانند ؛ « أَوْقَاتٌ - أَمْوَاتٌ - أَيْبَاتٌ - أَصْوَاتٌ » جمع مؤنث سالم نیستند.

فراتر از کتاب : در زبان عربی اسامی زیر مؤنث محسوب می‌شوند :

(۱) اسم‌هایی چون ؛ شَمْسٌ - أَرْضٌ - نَفْسٌ (جان) - دَارٌ (خانه) - رِيحٌ (باد) - نَارٌ (آتش) - بَيْتٌ (چاه) و... .

(۲) اسامی شهرها و کشورها ؛ ایران - لبنان - مصر - الْعِرَاقُ و... .

(۳) اسامی اعضای زوج بدن ؛ عَيْنٌ (چشم) - يَدٌ (دست) - رِجْلٌ (پا) - أُذُنٌ (گوش) - كَفٌّ و... .

@Arabicfadaei
تلگرام

فراتر از کتاب : ← مصادری که بیش از سه حرف باشند، با علامت « **ات** » جمع بسته می‌شوند ؛ إقدام : إقدامات - إختراعات و ...

☐☐ - جمع مکسر : به اسم‌های جمعی که علامت خاصی نداشته و از تغییر شکل مفرد کلمه به دست می‌آیند ؛ (باید آنها را به خاطر بسپاریم)
 یوم ← آیام طالب ← طُلاب - طَلَبَة مسجد ← مَساجِد مدرسه ← مَدَارِس عمل ← أَعْمال و ...

فراتر از کتاب ← برای تعیین جنس اسم‌های جمع مکسر باید به **مفرد** آنها مراجعه کنیم.
 القادة ← القائد (مذکر) الطلّبة ← الطالب (مذکر) الأيام ← یوم (مذکر) الصخور ← الصخرة (مؤنث)

فراتر از کتاب : ← برای اسم‌های جمع غیر عاقل (غیر انسان) مکسر و مؤنث ، از متعلقات (اسم اشاره - ضمیر - صفت و ...)
 « مفرد مؤنث » استفاده می‌کنیم. مثال : تِلْكَ الْأَشْجَارُ الْبَاسِقَةُ جَمِيلَةٌ جَدًّا. (الأشجار ؛ جمع مکسر غیر عاقل است)

☐☐ اسم‌های اشاره : در زبان عربی برای اشاره کردن به چیزی یا کسی یا جایی از اسم‌های اشاره زیر استفاده می‌شود : اسم‌های اشاره نزدیک و دور

اسم‌های اشاره دور (للْبَعِيدِ)		اسم‌های اشاره نزدیک (لِلْقَرِيبِ)		
مؤنث	مذکر	مؤنث	مذکر	
تِلْكَ (آن)	ذَلِكَ (آن)	هذه (این)	هذا (این)	مفرد
_____	_____	هاتان - هاتین (این دو)	هذان - هذین (این دو)	مثنی
أُولَئِكَ (آنها)		هؤلاء (اینها)		جمع

فراتر از کتاب : ← کلمه‌ای که بعد از « **اسم‌های اشاره** » می‌آیند، به هیچ عنوان مضاف الیه نیست.
 - اگر بدون « **ال** » بیایند حتماً « **خبر** » خبر می‌شوند ؛ مثال : - هذه طالبة ناجحة ؛ طالبة ؛ خبر
 و اگر « **بال** » بیایند، تابع اسم اشاره می‌باشند که به آن « **مشار الیه** » نیز می‌گویند. مثال : - هذا الطالبة ناجحة ؛ الطالبة ؛ مشار الیه

اگر بعد از اسم‌های اشاره اسم « **ال دار** » بیاید، اسم اشاره اگر مفرد و چه مثنی و چه جمع باشد، باید به صورت « **مفرد** » ترجمه شود ؛ - هؤلاء الطلّابُ مُجتهدون : این دانش آموزان کوشا هستند.
 ولی اگر بعد از اسم‌های اشاره اسم « **بدون ال** » آمده بود، اسم اشاره به صورت « **صیغه‌ی خود** » ترجمه می‌شود.
 - أولئك طُلابٌ : آنها دانش آموز هستند. - هذان التلمیذان مؤدبان : این دو دانش آموز مودب هستند.

نکته ترجمه ای

☐☐ کلمات پرسشی :

١) هَلْ ؟ : آیا ؟	٦) ما ؟ : چیست ؟ چه چیزی ؟	١١) كَيْفَ ؟ : چگونه ؟
٢) مَنْ ؟ : چه کسی ؟ چه کسانی ؟	٧) مَا هُوَ (هِيَ) ؟ : چیست ؟	١٢) مَاذَا ؟ : چه ؟
٣) مَنْ هُوَ (هِيَ) ؟ : کیست ؟	٨) أَيْنَ ؟ : کجاست ؟	١٣) لِمَاذَا ؟ : برای چه ؟
٤) لِمَنْ ؟ : برای کیست ؟ مال چه کسی است ؟	٩) مِنْ أَيْنَ ؟ : از کجا ؟ اهل کجا ؟	١٤) مَتَى ؟ : چه زمانی ؟ چه وقت ؟
٥) أَى ؟ : کدام ؟	١٠) كَمْ ؟ : چه قدر ؟ چند ؟	١٥) لِمَ ؟ (مَخْفَفٌ لِمَاذَا) : برای چه ؟

چند مثال برای کلمات استفهامی :

- ۱- هَلْ تَكْتَبِينَ دُوسَكَ؟ أَمْ تَقْرَأُ آيَاتَ الْقُرْآنِ؟
 ۲- مَنْ كَتَبَ التَّمَارِينَ؟
 ۳- مَنْ هُوَ؟ مَنْ هِيَ؟
 ۴- لِمَنْ هَذِهِ الْمَحْفَظَةُ؟
 ۵- أَيُّ يَوْمٍ بَعْدَ الْجُمُعَةِ؟
 ۶- مَا هَذَا؟
 ۷- مَا هُوَ؟ مَا هِيَ؟
 ۸- أَيْنَ كِتَابُكَ؟
 ۹- مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟
 ۱۰- كَمْ طَالِبًا فِي هَذَا الصَّفِّ؟
 ۱۱- كَيْفَ تَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟
 ۱۲- مَاذَا أَكَلْتَ؟
 ۱۳- لِمَاذَا تُسَاعِدُ النَّاسَ؟
 ۱۴- مَتَى تَذْهَبُ إِلَى الْبَيْتِ؟
 ۱۵- لِمَ لَا تَقْرَأُ دُرُوسَكَ؟

* **ضمایر** : ضمیر کلمه‌ایست که جانشین اسم شده و از تکرار آن جلوگیری می‌کند. که در زبان عربی عبارتند از :

أَنَا هِيَ
 هُمَا هُمَا
 هُنَّ هُنَّ
 كُنَّا كُنَّا
 كُنَّ كُنَّ

۲- **ضمایر متصل (چسبیده)** :

۱- **ضمایر منفصل (جدا)** :
 هُوَ هِيَ أَنْتَ أَنْتِ أَنَا
 هُمَا هُمَا أَنْتُمَا أَنْتُمَا نَحْنُ
 هُنَّ هُنَّ أَنْتُنَّ أَنْتُنَّ

* چند نکته برای ضمایر :

نکته ۴ : ضمایر منفصل عبارتند از (هُوَ - هُمَا - هُمْ ..) که در جمله غالباً اول جمله می‌آیند و همواره نقش « **مبتدا** » را دارند، به جز دو مورد :

- ۱- **ضمیر تأکیدی (الف)** بعد از فعل ضمیر منفصل همان صیغه بیاید : - جَلَسْتَ أَنْتَ
 - كَتَبْتَ أَنْتَا
 (ب) بعد از ضمایر « **هُوَ - هُمَا - هُمْ - هِيَ - هُنَّ - هُنَّ** » ضمایر منفصل همان صیغه بیاید : - إِنَّكَ أَنْتَ
 - إِنَّهُ هُوَ
 ۲- **بین دو اسم معرفه** : این ضمیر بین دو اسم معرفه می‌آید تا اسم دوم را « **صفت** » در نظر نگیریم. بلکه باید آن را « **خبر** » جمله بدانیم.
 مثال : - اللهُ الرَّحِيمُ : (الرَّحِيمُ ؛ صفت برای اللهُ) - اللهُ هُوَ الرَّحِيمُ : (الرَّحِيمُ ؛ خبر برای اللهُ)

نکته ۵ : ضمایر متصل ضمیری هستند که به هر سه قسم کلمه (**اسم - فعل - حرف**) متصل می‌شوند :

- ✓ **حالت اول** : **فعل** + **ضمایر متصل** ← این ضمایر « **مفعول** » می‌شوند : - الْمُعَلِّمُ عَلَّمَكَ : معلّم تو را تعلیم داد. (به تو یاد داد)
 ✓ **حالت دوم** : **اسم** + **ضمایر متصل** ← این ضمایر « **مضاف الیه** » می‌شوند : - رَسُوْلُهُ : پیامبرش - مُعَلِّمُهُم : معلّم آنها (شان)
 ✓ **حالت سوم** : **حروف جرّ** + **ضمایر متصل** ← این ضمایر « **مجرور بحرف جرّ** » می‌شوند : - إِلَيْهِ : به سوی او - عَلَيْكُمْ : بر شما
 نکته ۶ : جنسیت اسم‌های اشاره و کلمات پرسشی (به جز هَلْ و أ) و کلیه ضمایر همگی « **اسم** » می‌باشد.

* **فعل ها** : در زبان عربی « **فعل** » کلمه‌ایست که انجام کاری یا روی دادن حالتی را در زمان مشخصی به ما نشان می‌دهد.

فعل‌ها از نظر زمان به سه شکل دیده می‌شوند : (۱) **فعل ماضی (گذشته)** (۲) **فعل مضارع (حال)** (۳) **فعل امر (دستوری)**

(۱) **فعل ماضی** : فعلی است که در زمان گذشته انجام شده و دارای ۱۴ صیغه می‌باشد. مثال : كَتَبَ - جَلَسُوا - فَتَحَتْ - ضَرَبْتَنَ - خَرَجْتُ - خَلَقْنَا.

- **فعل ماضی با حرف « ما » منفی می‌شود** : - كَتَبَ : نوشت ← ما كَتَبْنَا : نوشتیم - جَلَسُوا : نشستند ← ما جَلَسْنَا : نشستیم

(۲) **فعل مضارع** : فعلی است که در زمان حال انجام می‌شود و دارای ۱۴ صیغه می‌باشد. مثال : يَكْتُبُ - يَجْلِسُونَ - تَفْتَحُ - تَضْرِبْنَ - أَخْرَجُ - نَخْلُقُ.

فعل مضارع با حروف « لا - ما » منفی می‌شود : - يَكْتُبُ : می‌نویسد ← لا يَكْتُبُ : نمی‌نویسد.

* **فعل مستقبل** : در زبان عربی برای ساختن فعل مستقبل از حروف « **سَ - سَوْفَ** » + **فعل مضارع** استفاده می‌کنیم : مثال :

- هُوَ سَيَكْتُبُ : او خواهد نوشت. (به زودی) - هُوَ سَوْفَ يَكْتُبُ : او خواهد نوشت. (آینده دور)

(۳) **فعل امر** : فعلی است که حالت دستوری دارد و فقط از « **۶ صیغه مخاطب** » ساخته می‌شود.

مثال : - تَكْتُبُ ← اَكْتُبْ (بنویس) - تَجْلِسُونَ ← اجلسوا (بنشینید) - تَفْتَحْنَ ← افْتَحْنَ

« * * * طریقه‌ی ساختن فعل امر حاضر : »

۱) فعل امر از « ۶ صیغه‌ی مخاطب » ساخته می‌شود. ۲) ابتدا حرف « تـ » را از اول فعل حذف می‌کنیم.

۳) در صورتی که پس از حذف « تـ » با حرف ساکن « ـُ » روبرو شدیم، از همزه آمر استفاده می‌کنیم، (اگر حرکت دار بود از همزه‌ی امر استفاده نمی‌کنیم)

۴) اگر حرکت عین الفعل (دومین حرف ریشه) « ـُ » داشت ؛ از « همزه‌ی اُ » و اگر « ـِ » داشت ؛ از « همزه‌ی اِ » استفاده می‌کنیم.

۵) در فعل للمُخاطَب (صیغه ۷) حرکت « ـُ » را در آخر فعل به « ـِ » و در صیغه‌های ۸ و ۹ و ۱۰ و ۱۱ ؛ حرف « نون‌شان » را حذف می‌کنیم.

و در صیغه ۱۲ (للمخاطبات) هیچ تغییری در آخر فعل ایجاد نمی‌کنیم. مثال :

۷- تَكْتُبُ ← اُكْتُبْ (بنویس)	۱۰- تَكْتُبِينَ ← اُكْتُبِي (بنویس)	۷- تَجْلِسُ ← اِجْلِسْ (بنشین)	۱۰- تَجْلِسِينَ ← اِجْلِسِي (بنشین)
۸- تَكْتُبَانِ ← اُكْتُبَا (بنویسید)	۱۱- تَكْتُبَانِ ← اُكْتُبَا (بنویسید)	۸- تَجْلِسَانِ ← اِجْلِسَا (بنشینید)	۱۱- تَجْلِسَانِ ← اِجْلِسَا (بنشینید)
۹- تَكْتُبُونَ ← اُكْتُبُوا (بنویسید)	۱۲- تَكْتُبُونَ ← اُكْتُبُوا (بنویسید)	۹- تَجْلِسُونَ ← اِجْلِسُوا (بنشینید)	۱۲- تَجْلِسُونَ ← اِجْلِسُوا (بنشینید)

« * * * طریقه‌ی ساختن فعل نهی : »

۱) آوردن حرف « لا نهی » در ابتدای فعل مضارع .

۲) مجزوم کردن فعل (مرحله ۵ ساخت فعل امر) ؛ در فعل للمُخاطَب (صیغه ۷) حرکت « ـُ » را در آخر فعل به « ـِ » و در

صیغه‌های ۸ و ۹ و ۱۰ و ۱۱ ؛ حرف « نون‌شان » را حذف می‌کنیم. و در صیغه ۱۲ (للمخاطبات) هیچ تغییری در آخر فعل ایجاد نمی‌کنیم.

۷- تَكْتُبُ ← لا تَكْتُبْ (بنویس)	۱۰- تَكْتُبِينَ ← لا تَكْتُبِي (بنویس)	۷- تَجْلِسُ ← لا تَجْلِسْ (بنشین)	۸- تَجْلِسِينَ ← لا تَجْلِسِي (بنشین)
۸- تَكْتُبَانِ ← لا تَكْتُبَا (بنویسید)	۱۱- تَكْتُبَانِ ← لا تَكْتُبَا (بنویسید)	۸- تَجْلِسَانِ ← لا تَجْلِسَا (بنشینید)	۹- تَجْلِسَانِ ← لا تَجْلِسَا (بنشینید)
۹- تَكْتُبُونَ ← لا تَكْتُبُوا (بنویسید)	۱۲- تَكْتُبُونَ ← لا تَكْتُبُوا (بنویسید)	۹- تَجْلِسُونَ ← لا تَجْلِسُوا (بنشینید)	۱۰- تَجْلِسُونَ ← لا تَجْلِسُوا (بنشینید)

« * * * جدول فعل‌ها : - فعل‌ها (ماضی - مضارع - ماضی - امر - نهی) + نام صیغه‌ها + ضمائر منفصل و متصل :

نام صیغه به فارسی	نام صیغه به عربی	فعل ماضی	فعل مضارع	فعل امر	فعل مضارع نهی	ضمائر منفصل	ضمائر متصل
مفرد مذکر غائب	لِلْغَائِبِ	كَتَبَ : نوشت	يَكْتُبُ : می‌نویسد	لا يَكْتُبُ : نباید بنویسد	هُوَ	هُوَ
مثنی مذکر غائب	لِلْغَائِبَيْنِ	كَتَبَا : نوشتند	يَكْتُبَانِ : می‌نویسند	لا يَكْتُبَا : نباید بنویسند	هُمَا	هُمَا
جمع مذکر غائب	لِلْغَائِبِينَ	كَتَبُوا : نوشتند	يَكْتُبُونَ : می‌نویسند	لا يَكْتُبُوا : نباید بنویسند	هُم	هُم
مفرد مؤنث غائب	لِلْغَائِبَةِ	كَتَبَتْ : نوشت	تَكْتُبُ : می‌نویسد	لا تَكْتُبُ : نباید بنویسد	هِيَ	هِيَ
مثنی مؤنث غائب	لِلْغَائِبَتَيْنِ	كَتَبَتَا : نوشتند	تَكْتُبَانِ : می‌نویسند	لا تَكْتُبَا : نباید بنویسند	هُمَا	هُمَا
جمع مؤنث غائب	لِلْغَائِبَاتِ	كَتَبْنَ : نوشتند	يَكْتُبْنَ : می‌نویسند	لا يَكْتُبْنَ : نباید بنویسند	هِنَّ	هِنَّ
مفرد مذکر مخاطب	لِلْمُخَاطَبِ	كَتَبْتَ : نوشتی	تَكْتُبُ : می‌نویسی	اُكْتُبْ : بنویس	لا تَكْتُبْ : نمی‌نویسی	أَنْتَ	أَنْتَ
مثنی مذکر مخاطب	لِلْمُخَاطَبَيْنِ	كَتَبْتُمَا : نوشتید	تَكْتُبَانِ : می‌نویسید	اُكْتُبَا : بنویسید	لا تَكْتُبَا : نمی‌نویسید	أَنْتُمَا	أَنْتُمَا
جمع مذکر مخاطب	لِلْمُخَاطَبِينَ	كَتَبْتُمْ : نوشتید	تَكْتُبُونَ : می‌نویسید	اُكْتُبُوا : بنویسید	لا تَكْتُبُوا : نمی‌نویسید	أَنْتُمْ	أَنْتُمْ
مفرد مؤنث مخاطب	لِلْمُخَاطَبَةِ	كَتَبْتِ : نوشتی	تَكْتُبِينَ : می‌نویسی	اُكْتُبِي : بنویس	لا تَكْتُبِي : نمی‌نویسی	أَنْتِ	أَنْتِ
مثنی مؤنث مخاطب	لِلْمُخَاطَبَتَيْنِ	كَتَبْتُمَا : نوشتید	تَكْتُبَانِ : می‌نویسید	اُكْتُبَا : بنویسید	لا تَكْتُبَا : نمی‌نویسید	أَنْتُمَا	أَنْتُمَا
جمع مؤنث مخاطب	لِلْمُخَاطَبَاتِ	كَتَبْتُنَّ : نوشتید	تَكْتُبْنَ : می‌نویسید	اُكْتُبْنَ : بنویسید	لا تَكْتُبْنَ : نمی‌نویسید	أَنْتُنَّ	أَنْتُنَّ
مفرد متکلم	لِلْمُتَكَلِّمِ وَحْدَهُ	كَتَبْتُ : نوشتم	اُكْتُبُ : می‌نویسم	لا اُكْتُبُ : نباید بنویسم	أَنَا	أَنَا
لِلْمُتَكَلِّمِ مَعَ الْغَيْرِ	مثنی یا جمع متکلم	كَتَبْنَا : نوشتیم	نَكْتُبُ : می‌نویسیم	لا نَكْتُبُ : نباید بنویسیم	نَحْنُ	نَحْنُ

« * * * طریقه‌ی ساختن فعل ماضی استمراری : »

طبق جدول صرف فعل‌ها ؛ هرگاه بعد از یکی از صیغه‌های فعل « **کانَ - کاناَ - کائوا** و.. » با فاصله یا بی فاصله (یک « **فعل مضارع** » بیاید، ما آن دو فعل را با هم به صورت « **ماضی استمراری** » ترجمه می‌کنیم :

- **کانَ** الطَّفْلُ **یَلْعَبُ** فی السَّاحَةِ : کودک در حیاط بازی می‌کرد. - المؤمنونَ **کَانُوا یَذْهَبُونَ** إِلَى الْمَسْجِدِ : مؤمنان به مسجد می‌رفتند.

« * * * حروف اصلی (ریشه) - وزن اسم‌ها : »

در زبان عربی بیشتر کلمات ریشه‌ی فعلی دارند (همان سه حرف اصلی). به ریتم و آهنگ هر کلمه « **وزن** » آن کلمه گفته می‌شود. بارها در کلمات دیده‌ایم که کلمات هم‌خانواده از یک ریشه‌اند و از سه حرف اصلی تشکیل شده‌اند. مثال : حامد - حمید - مُحَمَّد - أَحْمَد - مَحْمُود ، همگی از ریشه‌ی « ح م د » ساخته شده‌اند. حال اگر به جای ریشه‌ی فعل « **فَعَلَ** » را قرار دهیم وزن آن کلمه به دست می‌آید.

کلمه ← جاهِل	مَحْبُوب	رِزَاق	أَحْمَد	كَتَبْتَنُ	مَعْبَد	مُجَاهِد
وزن ← فاعِل	مَفْعُول	فَعَال	أَفْعَل	فَعْلَتُنُ	مَفْعَل	مُفَاعِل

« * * * ترکیب اضافی - وصفی : »

۱) **ترکیب اضافی** : هرگاه دو اسم کنار هم بیایند که اسم اول به اسم دوم **اضافه** شود، به آن ترکیب « **ترکیب اضافی** » گفته می‌شود. به اسم اول ← « **مُضَاف** » و به اسم دوم ← « **مُضَاف إِلَيْهِ** » گفته می‌شود.

✓ مضاف هرگز « **ال** » و « **تنوین** » نمی‌گیرد ؛ مِثْلَ الشَّجَرَةِ (مِثْلَ ؛ مِثْلُ ؛ مِثَلٌ ؛ مِثَالٌ ؛ الشَّجَرَةِ ؛ مضاف إليه)

✓ (به ترکیب اسم + اسم یا اسم + ضمیر ؛ « **ترکیب اضافی** » گفته می‌شود. - کتابٌ + الطالب ← کتابُ الطَّالِبِ - الكتابُ + كَ ← كِتَابُكَ)

⇔ چند مثال برای ترکیب اضافی ⇔ ⇔ :

- الْمَطْرُ + هُ ← - الْأَحْدُ + الْمُوظَّفِينِ ← - الإِسْمُ + كَ ← - جَنْبَ + كُمْ ←
- الرَّحْمَةُ + اللهُ ← - الْکِتَابُ + هَذَا ← - الْمُعَلِّمُ + الْمَدْرَسَةَ ← - الْقَلَمُ + عَلِيٌّ ←
- الْکِتَابُ + الطَّالِبُ + الْمَدْرَسَةُ ← - الزَّائِرُ + الْمَرْقَدُ + الْأَمِيرُ + الْمُؤْمِنِينَ ←

۲) **ترکیب وصفی** : هرگاه دو اسم کنار هم قرار گیرند که اسم دوم اسم اول را **توصیف** کند و یکی از ویژگی‌های اسم اول را بیان کند، به آن ترکیب

« **ترکیب وصفی** » گفته می‌شود. که به اسم اول « **موصوف** » و به اسم دوم « **صفت** » گفته می‌شود.

✓ لازم است بدانیم که صفت در چهار مورد از موصوف خود تبعیت می‌کند :

۱) جنس (مذکر و مؤنث بودن) ۲) تعداد : (مفرد و مثنی و جمع بودن) ۳) داشتن و یا نداشتن « **ال** » و **تنوین** ۴) حرکات (اعراب)

مثال : - التَّلْمِيزُ النَّاجِحُ - الْکِتَابُ الْمُفِيدُ - شَجَرَةٌ بَاسِقَةٌ - طَالِبٌ مُجْتَهِدٌ - الطَّالِبُونَ الْمُجْتَهِدُونَ

⇔ چند مثال برای ترکیب وصفی ⇔ ⇔ :

- الْبَيْتُ + الْکَبِيرُ ← - التَّلْمِيزَةُ + الْمُفِيدَةُ ← - الْمُعَلِّمِينَ + الْمُجْتَهِدِينَ ←
- حَرَارَةٌ + الْمُتَشْرِيبَةُ ← - قُدْرَةٌ + مُقْتَدِرَةٌ ← - الْکِتَابُ + الْمُفِيدُ ←

نکته ۷ : در زبان فارسی برای نوشتن یک ترکیب اضافی به همراه ترکیب وصفی، ابتدا صفت را آورده و بعد از آن مضاف‌الیه را می‌آوریم.

ولی در زبان عربی دقیقاً برعکس می‌باشد، یعنی ابتدا مضاف‌الیه و سپس صفت را می‌آوریم. (حتی اگر چند مضاف‌الیه داشته باشیم) مثال :

- کتاب مفید من : کتابی المُفِيدُ / تیم برنده ما : فَرِيقَتَنَا الْفَائِزُ / خواهر بزرگ تو : أُخْتُكَ الْکَبِيرَةُ / کار شایسته آنها : عَمَلُهُمُ الصَّالِحُ

نکته ۸ : همانطور که (در قسمت اسم) گفته شد بهتر است برای « **جمع‌های مکسر و مؤنث سالم غیر عاقل** » از متعلقات « **مفرد مؤنث** »

استفاده کنیم. پس بهتر است برای این دسته از اسم‌ها از « **صفت مفرد مؤنث** » استفاده کنیم. مثال : - الْأَشْجَارُ الْبَاسِقَةُ - الْکُتُبُ الْمُفِيدَةُ - بیوت کبیره

اعداد اصلی و ترتیبی :

@Arabicfadaei / تلگرام

۱) اعداد اصلی :

مذکر	واحد	إثنان	ثلاث	أربع	خمس	ست	سبع	ثمانی	تسع	عشر	أحد عشر	إثنا عشر
مؤنث	واحدة	إثنتان	ثلاثة	أربعة	خمسة	ستة	سبعة	ثمانية	تسعة	عشرة	إحدى عشرة	إثنتا عشرة
ترجمه	یک	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نه	ده	یازده	دوازده

۲) اعداد ترتیبی :

مذکر	الأول	الثاني	الثالث	الرابع	الخامس	السادس	السابع	الثامن	التاسع	العاشر	الحادي عشر	الثاني عشر
مؤنث	الأولى	الثانية	الثالثة	الرابعة	الخامسة	السادسة	السابعة	الثامنة	التاسعة	العاشرية	الحادية عشرة	الثانية عشرة
ترجمه	اول	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم	هفتم	هشتم	نهم	دهم	یازدهم	دوازدهم

روزهای هفته :

- السبت : شنبه - الأحد : یکشنبه - الإثنين : دوشنبه - الثلاثاء : سه شنبه - الأربعاء : چهارشنبه - الخميس : پنجشنبه - الجمعة : جمعه

فصل‌های سال :

- الربيع : بهار - الصيف : تابستان - الخريف : پاییز - الشتاء : زمستان

رنگ‌های اصلی :

- أبيض : سفید - أسود : سیاه - أخضر : سبز - أصفر : زرد - أزرق : آبی

ساعت :

در زبان عربی برای پرسیدن ساعت از سؤال « كم الساعة ؟ » استفاده می‌کنیم و در پاسخ به آن اعداد ترتیبی را به کار می‌بریم.

- الواحدة (۱:۰۰) - الثانية (۲:۰۰) - الثالثة (۳:۰۰) - الرابعة (۴:۰۰) - الخامسة (۵:۰۰) - السادسة (۶:۰۰)
 - السابعة (۷:۰۰) - الثامنة (۸:۰۰) - التاسعة (۹:۰۰) - العاشرة (۱۰:۰۰) - الحادية عشرة (۱۱:۰۰) - الثانية عشرة (۱۲:۰۰)

که می‌توانیم به انتهای آنها کلمه‌ی « تماماً » اضافه کنیم.

مثال : كم الساعة؟ السادسة تماماً : ساعت چند است ؟ ساعت شش است. - كم الساعة؟ الثالثة تماماً : ساعت چند است ؟ ساعت سه است.

* و برای بیان « ۱۵ دقیقه - ۳۰ دقیقه - ۴۵ دقیقه » به ترتیب از کلمات « الربع - النصف - إلّا ربعاً » استفاده می‌کنیم. مثال :

- كم الساعة؟ التاسعة و الربع : ساعت چند است ؟ ساعت نه و ربع است. (۹:۱۵)

- كم الساعة؟ العاشرة و النصف : ساعت چند است ؟ ساعت ده و نیم است. (۱۰:۳۰)

- كم الساعة؟ الخامسة إلّا ربعاً : ساعت چند است ؟ ساعت یک ربع به پنج است. (۴:۴۵)

***** « قال رسول الله (ص) : تفكر ساعة خير من عبادة سبعين سنة » *****

« پیامبر خدا (ص) فرمود : یک ساعت فکر کردن بهتر از هفتاد سال عبادت است »